

Tarih : 27 Eylül 2013
Sayı : 140
T.C. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, kansere neden olan asbestin, Türkiye’de üretim, kullanım, piyasa arzı ile asbest içeren eşyaların piyasaya arzını 31 Aralık 2010’dan itibaren geçerli olmak üzere yasaklamıştır.

6 ve 20 Şubat depremlerinde yıkılan binaların çoğunluğunun asbestin yasaklandığı tarihten önce yapılmış binalar olması nedeniyle yıkım esnasında birçok bina enkazında asbest tehlikesi vatandaşlarımızın sağlığını tehlikeye atmaktadır. Deprem bölgelerindeki binaların büyük çoğunluğunun 13 yaş ve üzeri olduğu göz önünde bulundurulduğunda tehlikenin boyutlarının büyük olduğu açıktır.

Asbest, Dünya Sağlık Örgütüne bağlı Uluslararası Araştırma ve Kanseri Ajansı (IARC) tarafından birinci derece kanserojen madde olarak tanımlanmıştır.

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası, asbestin özellikle marleylerde, duvar kaplamalarında, boya ve sıvalarda, kazan ve ısıtma sistemi conta izolasyonunda, tesisat borularında, amyant olarak da bilinen yalıtım malzemelerinde, çatı kaplamalarında kullanıldığına dikkat çekerek, afet bölgelerindeki binaların büyük çoğunluğunun asbest içerdiğinin tahmin edildiği, dolayısıyla enkazların ayrıştırılma, kaldırılma, taşınma ve belirli noktalara dökülmesi işleminin geçerli prosedürlerde yapılmadığı takdirde, bölgedeki canlıların yüksek oranda asbeste maruz kalabileceğini belirtiyor.

Depremlerin üzerinden 6 ay gibi bir zaman geçmiş olmasına rağmen enkaz kaldırma çalışmaları halen sürmektedir. Bu esnada yayılan toz bulutu yazın bu sıcaklığında insan ve çevre sağlığı açısından ciddi riskler barındırmaktadır. Bilim insanları asbest liflerinin kolayca ufanıp, toz hâline gelebildiğini ve çoğunlukla gözle görülmediğini, havaya karışan, uygun rüzgâr koşullarında yıkım mahallinden daha uzak bölgelere ulaşabilen ve kolaylıkla solunabilen liflerin, akciğerlerde birikebildiği, akabinde ise akciğerde zedelenmelerin başladığı ve ölümcül hastalıkların önü açıldığı konusunda uyarılarda bulunmaktadır. Yine, asbeste maruz kalmış tarım ürünleri ile yeraltı sularını tüketmenin de benzer bir tehlike içerdiği belirtilmektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasının açıklamasına göre depremde etkilenen iller arasında, asbestli katkı maddesi kullanıldığı tespit edilen binaların en çok Hatay ve Kahramanmaraş’ta bulunduğu işaret ediliyor.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü’nün Türkiye asbest yatakları haritasına göre depremde etkilenen şehirler arasında özellikle Hatay, çevresel asbestin de yoğun olduğu alanların başında gösteriliyor. Buna deprem atıkları ve enkaz yoğunluğu da eklenince, Hatay bölgesinde sıkı tedbirlerin alınmasının ve asbeste maruz kalınmasının önüne geçilmesinin aciliyet gerektirdiği açıkça görülüyor.

Çevre Mühendisleri Odası'nın yaptığı izlenimler, tespitler ve analizler içeren raporlarında, hafriyat ve yıkım alanlarının atıklarının boşaltıldığı alanların gelişigüzel seçilmesinin, kontrolsüz bir biçimde boş alanlara, vadilere, su havzalarına dökülerek devasa moloz yığınları yaratılmasının doğada ciddi hasarlar yaratacağına dair tehlikelere dikkat çekiliyor.

Kimyasal maddelerin yoğun olduğu bu alanların depremde ne ölçüde etkilendiğinin, hasar durumlarının ve kimyasal kirliliğe yol açabilecek ikincil afet risklerinin araştırılması ve denetlenmesi bölgemiz için hayati önemdedir.

Bölge esnafı sağlıklı bir şekilde kaldırılmayan enkazlar nedeniyle iş yerlerini açamamakta, bölgenin bir an önce yeniden ayağa kalkması, ekonomisinin canlandırılması ve hayatın bir nebze de olsa normalleşmesi gecikmektedir.

Bütün bu nedenlerle, çeşitli meslek odalarımızın raporları, bilim insanlarının uyarıları ve bölge halkının şikâyetleri dikkate alınarak, asbestin insan sağlığı, çevreye, doğaya, içme sularına ve tarım alanlarına verdiği zararların araştırılarak gerekli önlemlerin alınabilmesi amacıyla, Anayasanın 98 ve TBMM içtüzüğü'nün maddeleri gereğince **Meclis Araştırması** açılmasını arz ve teklif ederiz. 25/07/2023 ^{104 ve 105.}

Av. Servet MULLAOĞLU
Hatay Milletvekili

Mustafa Adıgüzel
Ordu MV

Leşat Karaför
Anayasa MV

Ulaş Karasu
Sivas MV

Kadim Durmaz
Tokat MV

Nurhayat Altınay Keleşoğlu
Bursa MV

Hasan Karlıner
Ayhan Benel
Adana MV

Orhan Sönmez
Adana MV

MELİH MERİÇ
Gaziantep MV

Erdem Türeav
187

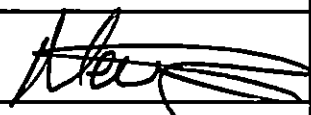
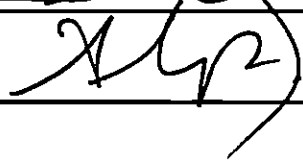
Ayhan Benel
Adana MV

Tekin Bingöl
TEKİN BİNGÖL

Melih Atila
Meltem Atila
Adana MV
Ercan Balbay
Adana MV

AYÇA TAŞKENT
Sakarya

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Nermi'nin Yürekli Kara Hatay		
2 Hüseyin Yılmaz Aydın		
3 İsmail Aliyev Ali Kartal		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		